

แสตมป์อุทยานและตราประจำวัน

ศาลเป็นสถาบันเก่าแก่ที่ก่อตั้งมานาน และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงงานในด้านต่าง ๆ ต่อเนื่องมาเป็นลำดับ ซึ่งการพัฒนางานอย่างหนึ่ง คือ

การเปลี่ยนแปลงวิธีการชำระค่าธรรมเนียมศาล โดยการชำระค่าธรรมเนียมศาลในคดีแพ่งแต่เดิมนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๙ วรรคสอง (เดิม) ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๗ โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ บัญญัติไว้ว่า “ค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ชำระหรือนำมาวางศาลโดยวิธีปิดแสตมป์ตามจำนวนที่ต้องปิดลงไว้ในคำคู่ความ คำร้อง ใบรับ หรือเอกสารอื่น ๆ นั้น”

จากบทบัญญัติข้างต้น ทำให้การชำระค่าธรรมเนียมศาลต้องใช้วิธีนำแสตมป์อุทยานมาปิดในคำคู่ความ คำร้อง ใบรับหรือเอกสารอื่น ๆ และผู้พิพากษาจะใช้ **ตราประจำวัน** ประทับลงบนแสตมป์อุทยานนั้น แล้วลงชื่อฆ่าแสตมป์อุทยานดังกล่าวด้วย

อุทยาน

ตราประจำวัน

การปิดแสตมป์อุทยานทำให้เสียเวลานับแสตมป์อุทยานว่าครบถ้วนตามจำนวนทุนทรัพย์หรือไม่ เสียเวลาประทับตราประจำวันและลงชื่อฆ่าแสตมป์อุทยาน ส่วนรายละเอียด ๆ นานาที่

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

สำหรับงานด้านธุรการนั้น จะมีปัญหาเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมศาล โดยวิธีปิดแสดมภ์อย่างมากมาย อาทิเช่น การเก็บรักษาแสดมภ์ การปิดแสดมภ์ บางทีแสดมภ์ก็ขาดหาไม่ได้ หรือบางทีหากาวปิดแสดมภ์จนจำนวนเยอะๆ คุไม่เรียบร้อย เป็นต้น

จากความไม่สะดวกดังกล่าวข้างต้น ต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๗ จึงมีการแก้ไขปัญหาค้ด้วยการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๔ ออกใช้บังคับ โดยยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๙ และใช้ข้อความใหม่แทนว่า **“ค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ชำระหรือวางศาลเป็นเงินสดหรือเช็คซึ่งธนาคารรับรองโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับเงินให้”** บทบัญญัติข้างต้นนี้ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน และผลตามกฎหมายมาตรานี้ทำให้การชำระค่าธรรมเนียมศาลด้วยการปิดแสดมภ์ถูขากกร การใช้ตราประจำวันประทับกับการลงชื่อฆ่าแสดมภ์ถูขากกรหมดไปจากระบบงานศาล และมีใบเสร็จรับเงินเข้าสู่ำนวนแทน

สำนวนที่มีการชำระค่าธรรมเนียมศาลด้วยการปิดแสดมภ์ถูขากกร เป็นสิ่งที่หาคุได้ยาก เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้มีการปลดเผาสำนวนที่มีการชำระค่าธรรมเนียมศาลด้วยการปิดแสดมภ์ถูขากกรเป็นรุ่นสุดท้าย

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุได้ตระหนักถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของสิ่งของที่เคยมืออยู่ประจำศาลในสมัยก่อน จึงได้นำแสดมภ์ถูขากกรหลายราคา หลายรูปแบบ พร้อมตราประจำวันมาจัดแสดงให้นักกฎหมาย นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ที่สนใจได้เข้าชม